

PRACE NAUKOWE

Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu

RESEARCH PAPERS

of Wrocław University of Economics

Nr 367

Gospodarka przestrzenna Aktualne aspekty polityki społeczno-gospodarczej i przestrzennej

Redaktorzy naukowi

Jacek Potocki

Jerzy Ładysz

Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu
Wrocław 2014

Redakcja wydawnicza: Justyna Mroczkowska

Redakcja techniczna: Barbara Łopusiewicz

Korekta: Barbara Cibis

Łamanie: Agata Wiszniowska

Projekt okładki: Beata Dębska

Publikacja jest dostępna w Internecie na stronach:

www.ibuk.pl, www.ebscohost.com,

w Dolnośląskiej Bibliotece Cyfrowej www.dbc.wroc.pl,

The Central and Eastern European Online Library www.ceeol.com,

a także w adnotowanej bibliografii zagadnień ekonomicznych BazEkon

http://kangur.uek.krakow.pl/bazy_ae/bazekon/nowy/index.php

Informacje o naborze artykułów i zasadach recenzowania znajdują się

na stronie internetowej Wydawnictwa

www.wydawnictwo.ue.wroc.pl

Kopiowanie i powielanie w jakiegokolwiek formie

wymaga pisemnej zgody Wydawcy

© Copyright by Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

Wrocław 2014

ISSN 1899-3192

ISBN 978-83-7695-474-5

Wersja pierwotna: publikacja drukowana

Druk i oprawa:

EXPOL, P. Rybiński, J. Dąbek, sp.j.

ul. Brzeska 4, 87-800 Włocławek

Spis treści

Wstęp	11
Franciszek Adamczuk: Tritia – nowa forma i instytucja integracji europejskiej.....	13
Bartosz Bartosiewicz, Iwona Pielesiak: Dzienna mobilność mieszkańców małych miast Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego.....	21
Magdalena Belof: Wyzwania planowania przestrzennego na poziomie regionalnym	30
Piotr Chmiel, Leszek Stanek: Efektywność ekonomiczna realizacji dróg dla zabudowy mieszkaniowej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego	38
Joanna Cymerman: Uwarunkowania przekształceń struktury własnościowej gruntów na Pomorzu Środkowym w latach 2000–2012.....	50
Lukasz Damurski: Uczestnicy procesu podejmowania decyzji przestrzennych na szczeblu lokalnym. Teoria i praktyka.....	59
Eleonora Gonda-Soroczyńska: Wielofunkcyjność czy jednofunkcyjność? Uzdrowiska w obliczu przemian przestrzennych	68
Piotr Gryszel, Daria Elżbieta Jaremen, Andrzej Rapacz: Fundusze unijne czynnikiem kształtującym funkcję turystyczną w wybranych gminach regionu jeleniogórskiego.....	76
Piotr Hajduga: Specjalne strefy ekonomiczne w Polsce a kształtowanie kapitału ludzkiego.....	90
Piotr Idczak, Karol Mroziak: Ocena efektywności kosztowej rozwiązań kształtujących retencję zlewni rzecznej jako sposobu ograniczania zagrożenia powodziowego	102
Marian Kachniarz: Prymusi i maruderzy – aktywność inwestycyjna gmin dolnośląskich	112
Anna Katola: Znaczenie równości płci dla długookresowego wzrostu gospodarczego.....	119
Olgierd Kempa, Jan Kazak: Przekształcenia funkcjonalno-przestrzenne a podatki od nieruchomości.....	128
Lidia Klos: Zanieczyszczenia obszarowe na terenach wiejskich województwa zachodniopomorskiego	136
Piotr Krajewski: Problemy planistyczne na terenach parków krajobrazowych w sąsiedztwie Wrocławia na przykładzie Ślęzańskiego Parku Krajobrazowego.....	147

Natalia Krawczyszyn: Kierunki polityki turystycznej w euroregionach polsko-czeskich – unifikacja czy dywersyfikacja produktu turystycznego po granicza?	155
Barbara Kryk: Projekt modelu wsparcia na rynku pracy młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym	163
Marta Kusterka-Jefmańska: Jakość życia a jakość usług publicznych w praktyce badań na poziomie lokalnym	170
Grażyna Leśniewska: Wpływ rodziny na kształtowanie postawy obywatelskiej społeczeństwa	178
Jerzy Ładysz: Kierunki rozwoju zielonej infrastruktury we wrocławskim obszarze funkcjonalnym	186
Urszula Markowska-Przybyła: Zastosowanie ekonomii eksperymentalnej do pomiaru kapitału społecznego	196
Barbara Mastalska-Cetera, Beata Warczewska: Realizacja wybranych programów wspierających rolnictwo w Parku Krajobrazowym „Dolina Baryczy”	204
Piotr Mijał: Aspekty prawne konkurencyjności specjalnych stref ekonomicznych	214
Katarzyna Milewska-Osiecka: Nowe budownictwo mieszkaniowe w świetle polityki funkcjonalno-przestrzennej strefy podmiejskiej Łodzi	223
Agnieszka Ogrodowczyk: Polityka mieszkaniowa a współczesne przekształcenia obszarów śródmiejskich – przykład Łodzi	232
Jan Polski: Ekologiczne, społeczne i ekonomiczne aspekty ładu przestrzennego w regionie	240
Katarzyna Przybyła, Eleonora Gonda-Soroczyńska: Poziom rozwoju infrastruktury społecznej we Wrocławiu	248
Zbigniew Przybyła: Rozwój zrównoważony jako koncepcja dynamiczna kształtowania przestrzeni gospodarczej	256
Adam Przybyłowski: Stan infrastruktury transportu drogowego w Polsce z uwzględnieniem aspektów bezpieczeństwa	261
David Ramsey: Ocena atrakcyjności osiedli we Wrocławiu	272
Janusz Rosiek: Wpływ implementacji pakietu klimatyczno-energetycznego (PKE) Unii Europejskiej na równoważenie rozwoju społeczno-gospodarczego krajów członkowskich ugrupowania	281
Anna Skorwider-Namietko, Jarosław Skorwider-Namietko: Gospodarka odpadami jako element zarządzania strategicznego w jednostkach samorządu terytorialnego	292
Beata Skubiak: Polityka regionalna wobec zmian demograficznych	301
Małgorzata Sosińska-Wit, Karolina Gałązka: Kapitał społeczny jako czynnik wspierający innowacyjność małych przedsiębiorstw na przykładzie województwa lubelskiego	310

Agnieszka Stacherzak: Typologia funkcjonalna gmin Dolnego Śląska a Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020.....	322
Izabela Szamrej-Baran, Paweł Baran: Subiektywne i obiektywne mierniki ubóstwa energetycznego	332
Maciej Szarejko, Jerzy Ładysz: Podstawy ekonomiczne kształtowania i racjonalnego wykorzystania miejskiego systemu zielonej infrastruktury	340
Katarzyna Tarnawska: Analiza determinant rozwoju regionalnego w świetle ewolucyjnej geografii ekonomicznej	350
Alina Walenia: Polityka spójności Unii Europejskiej a zmiany systemowe w zarządzaniu finansami publicznymi.....	359
Beata Warczewska, Barbara Mastalska-Cetera: Strategie rozwoju gmin mających obszary o szczególnych wartościach przyrodniczych a model zrównoważonego rozwoju	370
Marcelina Zapotoczna: Taksonomiczna analiza przestrzennego zróżnicowania potrzeb mieszkaniowych w Polsce	378
Adam Zydroń, Piotr Szczepański, Sebastian Gawel: Ograniczenia i możliwości zwiększania lesistości w aglomeracji poznańskiej na przykładzie gminy Rokietnica.....	387
Adam Zydroń, Piotr Szczepański, Piotr Walkowski: Analiza zmian cen transakcyjnych gruntów niezabudowanych w gminie Września w latach 2002–2009	394

Summaries

Franciszek Adamczuk: Tritia – a new form and institution of European integration	20
Bartosz Bartosiewicz, Iwona Pielesiak: Daily mobility of small town's inhabitants in Łódź Metropolitan Area	29
Magdalena Belof: Challenges of regional spatial planning.....	37
Piotr Chmiel, Leszek Stanek: Economic efficiency of building the roads for the residential areas in the local spatial management plans	48
Joanna Cymerman: Conditions of changes in the structure of land ownership in Central Pomerania in the years 2000–2012	58
Łukasz Damurski: Stakeholders of the spatial decision-making process on a local level. Theory and practice	67
Eleonora Gonda-Soroczyńska: Polyfunctionality or monofunctionality of spas in the face of spatial transformations?	75
Piotr Gryszel, Daria Elżbieta Jaremen, Andrzej Rapacz: EU funds as the tourist function raising factor in the selected tourist communes of Jelenia Góra region	88

Piotr Hajduga: Special economic zones in Poland and the formation of human capital.....	101
Piotr Idczak, Karol Mrozik: Cost-effectiveness evaluation of solutions shaping river basin retention as a method of flood risk reduction.....	111
Marian Kachniarz: Top leaders and stragglers – investment activity of Lower Silesia communities.....	118
Anna Katola: The importance of gender equality for long-term growth.....	127
Olgierd Kempa, Jan Kazak: Functional and spatial transformation and the real estate taxes.....	135
Lidia Kłos: Territorial pollution in rural areas of the West Pomeranian Voivodeship.....	146
Piotr Krajewski: Planning problems in the areas of landscape parks near Wrocław on the example of Ślęzański Landscape Park.....	154
Natalia Krawczynszyn: Trends of tourism policy in Polish-Czech euroregions – unification or diversification of border tourist product?.....	162
Barbara Kryk: Draft model of support in the labor market of young people at risk of social exclusion.....	169
Marta Kusterka-Jefmańska: Quality of life vs. quality of public services in practice of research at the local level.....	177
Grażyna Leśniewska: Family influence on the attitudes of citizens society..	185
Jerzy Ładysz: Directions of development of green infrastructure in the Wrocław functional area.....	195
Urszula Markowska-Przybyła: Application of experimental economics for measuring of social capital.....	203
Barbara Mastalska-Cetera, Beata Warczewska: Implementation of selected programs supporting agriculture in the Landscape Park “Barycz Valley”.....	213
Piotr Mijał: Legal aspects of competitiveness of Special Economic Zones ...	222
Katarzyna Milewska-Osiecka: New housing construction within the spatial policy for suburban zone of Łódź.....	231
Agnieszka Ogrodowczyk: Housing policy and contemporary changes of the inner city – example of Łódź.....	239
Jan Polski: Ecological, public and economic aspects of the spatial order in the region.....	247
Katarzyna Przybyła, Eleonora Gonda-Soroczyńska: Level of social infrastructure development in Wrocław.....	255
Zbigniew Przybyła: Sustainable development as a dynamic idea of shaping the economic space.....	260
Adam Przybyłowski: Road transport infrastructure development in Poland with special emphasis on safety issues.....	271
David Ramsey: Assessment of districts attractiveness in Wrocław.....	280

Janusz Rosiek: Impact of the implementation of the EU Climate and Energy Package (EU CEP) on socio-economic development of selected EU countries	291
Anna Skorwider-Namiołko, Jarosław Skorwider-Namiołko: Waste management as a part of the strategic management in local self-government units	300
Beata Skubiak: Regional policy in the face of demographic changes	309
Małgorzata Sosińska-Wit, Karolina Gałązka: Social capital as a factor supporting innovative small businesses on the example of the Lublin Voivodeship	321
Agnieszka Stacherzak: Functional typology of Lower Silesia municipalities and “Development strategy of Lower Silesia Voivodeship 2020”	331
Izabela Szamrej-Baran, Paweł Baran: Subjective and objective measures of fuel poverty	339
Maciej Szarejko, Jerzy Ładysz: Economic principles of development and rational use of urban green infrastructure system	349
Katarzyna Tarnawska: Theoretical analysis of regional development determinants in the light of evolutionary economic geography	358
Alina Walenia: EU cohesion policy vs. system changes in public finance management	369
Beata Warczewska, Barbara Mastalska-Cetera: The development strategies of communes, which are areas of special natural values with regard to the sustainable development model	377
Marcelina Zapotoczna: Taxonomic analysis of spatial differentiation of housing needs in Poland	386
Adam Zydróż, Piotr Szczepański, Sebastian Gawel: Limitation and possibilities of forestation growth in the Poznań agglomeration on the example of the Rokietnica commune	393
Adam Zydróż, Piotr Szczepański, Piotr Walkowski: Transaction prices changes analysis of undeveloped properties in the municipality of Września in the years 2002–2009	400

Zbigniew Przybyła

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

ROZWÓJ ZRÓWNOWAŻONY JAKO KONCEPCJA DYNAMICZNA KSZTAŁTOWANIA PRZESTRZENI GOSPODARCZEJ

Streszczenie: Celem artykułu jest krótki przegląd i próba oceny wybranych koncepcji kształtowania przestrzeni gospodarczej, szczególnie istotnych – jak się wydaje, w polskiej powojennej praktyce i nauce. Należą do nich: koncepcja równomiernego rozmieszczenia społecznych sił wytwórczych, koncepcja racjonalnego rozmieszczenia społecznych sił wytwórczych, rozwój proporcjonalny, rozwój trwały i zrównoważony. Koncepcje te cechują znaczące różnice i podobieństwa.

Słowa kluczowe: koncepcje, rozwój, przestrzeń, proporcje.

DOI: 10.15611/pn.2014.367.28

1. Wstęp

Wraz z rozwojem procesu gospodarowania powszechnym zamierzeniem decydentów, również w Polsce było i jest łagodzenie, a docelowo eliminacja różnic przestrzennych poziomu życia mieszkańców i potencjału ekonomicznego terytorium. W zasadzie jedynym odstępstwem od tej reguły było celowe niedoinwestowanie peryferyjnych obszarów przygranicznych.

Warto zauważyć, że powyższa tematyka stała się szczególnym przedmiotem zainteresowania różnych dyscyplin naukowych związanych z kształtowaniem przestrzeni ekonomicznej takich jak: polityka regionalna i przestrzenna, planowanie przestrzenne, gospodarka ekonomiczna itd. W miejscu tym trzeba podkreślić ściśle zespolenie teorii gospodarki przestrzennej z teorią wzrostu społeczno-gospodarczego¹. Także zwłaszcza w XX w. i latach obecnego 100-lecia obserwujemy intensywne zainteresowanie tą problematyką środowisk naukowych w kraju i na świecie. Należy przy tym zaakcentować mnogość ujęć teoretycznych z nią związanych, cechujących się zasadniczymi różnicami, lecz również faktycznymi podobieństwami, często pod inną nazwą.

¹ K. Secomski, *Współczesne problemy i tendencje rozwojowe gospodarki przestrzennej*, [w:] *Elementy teorii planowania przestrzennego*, PWN, Warszawa 1972, s. 12.

Celem niniejszego opracowania jest krótki przegląd wybranych koncepcji kształtowania przestrzeni gospodarczej, szczególnie istotnych – jak się wydaje – w polskiej powojennej praktyce gospodarczej i nauce. Należą do nich:

- koncepcja równomiernego rozmieszczania społecznych sił wtórnych,
- koncepcja racjonalnego rozmieszczenia społecznych sił wytwórczych,
- rozwój proporcjonalny,
- rozwój trwały i zrównoważony.

2. Opis koncepcji

Koncepcja równomiernego rozmieszczenia społecznych sił wytwórczych, funkcjonująca praktycznie na gruncie obowiązującej teorii, realizowana była w Polsce do połowy lat 50. ubiegłego wieku, zawierając istotny pierwiastek ideologiczny charakteryzujący okres centralizacji i systemu nakazowo-rozdzielczego państwa ustrojowo związanego z realnym socjalizmem. Stanowiła ona wyraz modelu tradycyjnego (interwencyjnego) kształtowania przestrzeni. W związku z tym np. polityka regionalna realizowana była w formie interwencyjnych działań państwa na rzecz rozwoju wybranych obszarów, zwłaszcza cechujących się występowaniem wysokiego bezrobocia, schyłkową tendencją działalności gospodarczej itp. terytoriów problemowych. Ważną przesłanką decyzji mogły być też potrzeby zagospodarowania odkrytych złóż surowcowych i zagospodarowania infrastruktury obszarów rozwojowych. Warto tu również przypomnieć obowiązującą wówczas zasadę: maksymalizacji wykorzystania sił wytwórczych, która w powiązaniu z prezentowaną koncepcją niewiele wspólnego miała z gospodarskim podejściem do potrzeb rozwojowych, zwłaszcza w długim horyzoncie czasowym². Pod koniec lat 50. XX w. przyjęto założenie racjonalnego rozłożenia sił wytwórczych i optymalizacji struktury przestrzennej gospodarki. Praktyka wykazała, że wydawałoby się logiczne założenie koncentracji środków na rozwój obszarów problemowych czy też wymagających szybkiego wyrównania różnic w poziomie zagospodarowania, a zwłaszcza konsumpcji nie jest słuszne. Okazało się, że korzystniejszą drogą rozwoju gospodarczego i społecznego będzie – jak wskazywały wyniki rachunku ekonomicznego – celowe użycie środków tam, gdzie przyniosą one szybsze i większe efekty w skali całej gospodarki narodowej. Ta swoista wartość dodana powinna służyć zarówno większej dynamice rozwoju gospodarki narodowej jako całości, jak też, w formie bezpośredniej czy pośredniej – wzmożeniu dynamiki wzrostu regionów zacofanych gospodarczo, zwłaszcza że umożliwiałoby to wzrost środków przeznaczony na wyrównywanie warunków bytowych ludności w skali całego kraju³.

² B. Winiarski, *Planowanie regionalne i plany regionalne a plan krajowy*, [w:] *Elementy teorii planowania przestrzennego*, PWN, Warszawa 1972, s. 184.

³ B. Winiarski, *Polityka regionalna*, PWE, Warszawa 1976, s. 116.

Na tle przedstawionych koncepcji jako dość specyficzną można traktować ideę rozwoju proporcjonalnego, w tym przestrzeni. Idea ta, pozostając w związku z koncepcją racjonalnego rozmieszczenia sił wytwórczych, rozwinęła się w płaszczyźnie zwłaszcza teoretycznej na początku lat 70. ubiegłego stulecia. Do najważniejszych polskich ekonomistów w tym zakresie zaliczali się niewątpliwie K. Secomski⁴ i P. Sulmicki⁵. W latach 80. swoistym rozwinięciem i interpretacją tego tematu zajął się G. Kołodko. Stwierdzał m.in., że efektywność gospodarki zależy od właściwego kształtowania proporcji gospodarczych. Podkreślał, że optymalne makroproporcje wzrostu gospodarczego można ustalić wyłącznie w drodze kompromisu między różnymi sprzecznymi interesami społecznymi⁶. Nie wnikając w dalsze szczegóły teoretyczne nt. proporcji gospodarczych i proporcjonalności rozwoju, warto zaznaczyć, że docelowy zamiar wielu podejść naukowych w zakresie tej problematyki stanowił system, w którym poszczególne części strukturalne tworzyły relacje najkorzystniejsze w konkretnych okolicznościach, a więc optymalizujące go w czasie danym („proporcje ładu”) bądź planowanego rozwoju („proporcje tempa”)⁷. Można zauważyć, że kategorią bezpośrednio nawiązującą do proporcji przestrzennych jest „ład przestrzenny” wyrażający efektywną kompozycję składników przestrzeni gospodarczej⁸.

W ostatnich dziesięcioleciach najważniejszym kierunkiem rozwoju przestrzennego stała się koncepcja rozwoju trwałego i zrównoważonego. Warto przypomnieć, że kategoria ta oznacza działanie, które zakłada harmonizację rozwoju ekonomicznego i społecznego kraju z uwzględnieniem postulatu ochrony środowiska. Należy w tym miejscu zaakcentować naturalną cechę dynamiczności rozwoju zrównoważonego i towarzyszących temu problemów strukturalnych, w tym przestrzennych. Efekt docelowy procesu rozwoju zrównoważonego stanowi ład zintegrowany. Według T. Borysa „ład zintegrowany oznacza spójne (niesprzeczne) jednoczesne tworzenie ładu społecznego, ekonomicznego i środowiskowego”. Jednocześnie zwraca uwagę, że w rozbudowanej postaci ładu zintegrowanego – wymienione wcześniej – uzupełniają łądy instytucjonalno-polityczny i przestrzenny⁹. Można zauważyć, że niektóre opracowania obok wyszczególnionej struktury ładu zintegrowanego uzupełniają go o tzw. ład moralny¹⁰.

⁴ K. Secomski, *Elementy polityki ekonomicznej*, PWN, Warszawa 1974.

⁵ P. Sulmicki, *Proporcje gospodarcze*, PWE, Warszawa 1968.

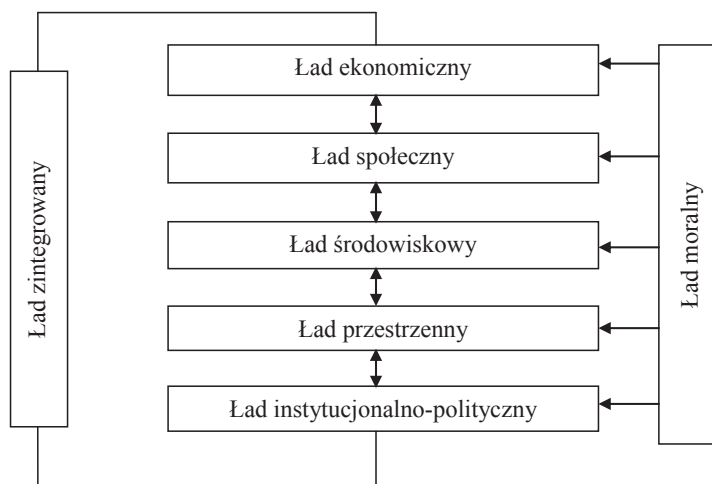
⁶ G. Kołodko, *Cele rozwoju a makroproporcje gospodarcze*, PWN, Warszawa 1986, s. 82.

⁷ Przybyła Z. i K., *Dysproporcje strukturalne lokalnego rynku pracy – studium rozwoju niezrównoważonego*, Prace Naukowe UE we Wrocławiu – w druku.

⁸ Na tle zaprezentowanego opisu koncepcji proporcjonalnego rozwoju za znamienne można uznać prawo planowego (proporcjonalnego) rozwoju, jako prawo ekonomiczne socjalizmu. Por. *Ekonomia polityczna* – podręcznik, Książka i Wiedza (Akademia Nauk ZSRR), 1955, s. 563–564.

⁹ T. Borys (red.), *Wskaźniki zrównoważonego rozwoju*, Wydawnictwo Ekonomia i Środowisko, Białystok, s. 48.

¹⁰ Z. Przybyła, *Wybrane aspekty ładu moralnego w rozwoju zrównoważonym*, [w:] *Handel wewnętrzny*, t. III, Instytut Badań Rynku, Konsumpcji i Koniunktur, Warszawa 2012, s. 240–244.

Rys. 1. Ład moralny a ład zintegrowany

Źródło: opracowanie własne.

Jak wiadomo, szczególnie interesujący nas ład przestrzenny stanowiący główny cel zagospodarowania przestrzennego oznacza uporządkowanie i harmonię pomiędzy różnymi elementami składowymi przestrzeni i funkcjami struktury przestrzennej, stanowiąc kryterium oceny jakości zmian zagospodarowania w odniesieniu do sprawności procesów społeczno-gospodarczych i jakości życia¹¹. Wynika z tego, że ład przestrzenny stanowi nieodłączny składnik ładu zintegrowanego, jednocześnie ład ten warunkuje, decydując zarazem o poziomie zrównoważenia (proporcjonalności) rozwoju społeczno-ekonomicznego¹².

3. Zakończenie

Zaprezentowane w tekście i skrótowo ujęte wybrane koncepcje rozwoju przestrzennego stanowią interesujący przedmiot analizy. Będąc istotnym czynnikiem kształtowania polskiej przestrzeni gospodarczej, w swoich założeniach są one niekiedy zasadniczo różne, a czasami bardzo podobne. Jak się wydaje, różnice te najczęściej wynikają z przesłanek ideologicznych (politycznych) oraz zmieniających się okoliczności i tym samym kształtu polityki ekonomicznej (regionalnej) państwa. Wspólnego mianownika tych podejść należy upatrywać w dobrej woli racjonalnego

¹¹ Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030.

¹² Inne od prezentowanego traktowanie kategorii rozwoju zrównoważonego w aspekcie kształtowania przestrzeni (eliminacji różnic społeczno-gospodarczego rozwoju w przekroju terytorialny kraju) głosili w trakcie kampanii prezydenckiej w 2010 r. kandydaci: J. Kaczyński oraz B. Komorowski (przyp. autora).

sterowania przestrzenią ze strony twórców i decydentów koncepcji oraz traktowania przestrzeni i zmian strukturalnych z nią związanych w aspektach ładu przestrzennego i składnika proporcji w skali całej gospodarki narodowej.

Literatura

- Borys T. (red.), *Wskaźniki zrównoważonego rozwoju*, Wydawnictwo Ekonomia i Środowisko, Białystok 2005.
- Ekonomia polityczna – podręcznik*, Książka i Wiedza (Akademia Nauk ZSRR), Moskwa 1955.
- Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030.
- Kołodko G., *Cele rozwoju a makroproporcje gospodarcze*, PWN, Warszawa 1986.
- Przybyła Z. i K., *Dysproporcje strukturalne lokalnego rynku pracy – studium rozwoju niezrównoważonego*, Prace Naukowe UE we Wrocławiu – w druku.
- Przybyła Z., *Wybrane aspekty ładu moralnego w rozwoju zrównoważonym*, [w:] *Handel wewnętrzny*, t. III, Instytut Badań Rynku, Konsumpcji i Koniunktury, Warszawa 2012.
- Secomski K., *Elementy polityki ekonomicznej*, PWN, Warszawa 1974.
- Secomski K., *Współczesne problemy i tendencje rozwojowe gospodarki przestrzennej*, [w:] *Elementy teorii planowania przestrzennego*, PWN, Warszawa 1972.
- Sulmicki P., *Proporcje gospodarcze*, PWE, Warszawa 1968.
- Winiarski B., *Planowanie regionalne i plany regionalne a plan krajowy*, w: *Elementy teorii planowania przestrzennego*, PWN, Warszawa 1972.
- Winiarski B., *Polityka regionalna*, PWE, Warszawa 1976.

SUSTAINABLE DEVELOPMENT AS A DYNAMIC IDEA OF SHAPING THE ECONOMIC SPACE

Summary: The aim of the article is a short review and an attempt of evaluation of chosen ideas of shaping the economic space, particularly important – as it seems, in Polish practice and science after the Second World War. These include: the idea of uniform distribution of social productive forces, the idea of rational distribution of social productive forces, proportional development, equitable development and sustainable development. These ideas are characterized by significant differences and similarities.

Keywords: ideas, development, space, proportions.